Aan de Tweede Kamer t.a.v. de vaste Kamercommissie van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid (cie.szw@tweedekamer.nl)

Brancheverenging voor participatie, begeleiding en veilige opvang

Datum	Bijlage(n)
26 november 2026	-
Contactpersoon	**Doorkiesnummer**
Maarten Hijink (maarten.hijink@valente.nl)	06-14855465
Onderwerp	**Ons kenmerk**
Behandeling Begroting 2027 SZW	VA26-040

Geachte leden van de Tweede Kamer,

U bespreekt de begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2027 naar verwachting tussen 1 en 3 december 2026. Onzekerheid over bestaan en inkomen kan leiden tot armoede, schulden, psychische problemen, sociale uitsluiting, dakloosheid en huiselijk geweld. Onze leden bieden begeleiding, beschermd wonen en opvang aan mensen, gericht op participatie en zelfredzaamheid. Wij vragen u:

- Voorkom bestaansonzekerheid en voer de adviezen van de Commissie Sociaal Minimum uit
- Zorg dat ook dakloze mensen en psychisch kwetsbare jongeren kunnen deelnemen aan IPS
- Zet Europees geld in op tegengaan dakloosheid én participatie psychisch kwetsbare mensen
- Voer alsnog snel *alle* maatregelen van het aanjaagteam Bescherming arbeidsmigranten uit

Voorkom bestaansonzekerheid en voer de adviezen van de Commissie Sociaal minimum uit

Het is verstandig dat het kabinet een aantal bezuinigingen op de sociale zekerheid niet doorzet. Die bezuinigingen kunnen namelijk veel persoonlijk leed veroorzaken, meer onzekerheid over het bestaan geven, en juist hogere kosten voor de samenleving. Het is bovendien menselijker, slimmer en effectiever om problemen te voorkomen door mensen bestaanszekerheid te geven. Dat lukt het best als het kabinet de adviezen van de Commissie Sociaal minimum uitvoert. Het huidige sociaal minimum is immers simpelweg te laag. Daarbij hoort ook genoeg buffergeld. Immers: steeds minder huishoudens kunnen financiële tegenvallers opvangen, waardoor schulden snel ontstaan. Ook voor cliënten in het beschermd wonen en voor mensen die thuis begeleiding krijgen is voldoende inkomen belangrijk: het geeft stabiliteit, en maakt het beter mogelijk deel te nemen aan de samenleving.

Vraagt u de minister wanneer hij de adviezen van de Commissie Sociaal Minimum gaat uitvoeren?

Zorg dat ook dakloze mensen en psychisch kwetsbare jongeren kunnen deelnemen aan IPS

IPS (Individuele Plaatsing en Steun) helpt mensen met psychische problemen effectief naar betaald werk. Voor veel van onze cliënten in de maatschappelijke ggz is werk een belangrijke stap in hun herstel en zelfredzaamheid. Wij vinden het daarom positief dat de minister van plan[1] is de IPS-regeling voor de gemeentelijke doelgroep te verlengen tot en met 2032. Toch kan IPS meer mensen bereiken. In andere landen wordt IPS ook met succes ingezet voor mensen die dakloos zijn.[2] In Nederland kan dat nog niet. Wij pleiten hiervoor, omdat dakloze mensen vaak extra kwetsbaar zijn, meer kans hebben op psychische problemen en minder vaak meedoen in de samenleving. Daarnaast vragen wij om extra budget voor IPS-O[3], zodat meer jongeren naar werk begeleid kunnen worden.

[1] Aanbiedingsbrief ontwerpregeling verlenging Subsidieregeling IPS-trajecten voor gemeentelijke doelgroep
[2] How IPS helps people out of homelessness, Homelessness and rough sleeping: IPS, Groundbreaking project aims to transform employment outcomes for people experiencing homelessness, IPS Trial to Improve Employment for Homeless People
[3] Individuele Plaatsing en Steun bij Onderwijsvragen (IPS-O) - Kenniscentrum Phrenos

Dringt u erop aan dat ook dakloze mensen aan IPS kunnen deelnemen en dat hiervoor budget wordt gereserveerd? Vraagt u om extra budget voor IPS-O, zodat meer jongeren geholpen kunnen worden?

Zet Europees geld in op tegengaan dakloosheid én participatie psychisch kwetsbare mensen

Vanaf 2028 heeft het ESF in het Meerjarig financieel kader 2028-2034 geen eigen budget of programma meer. Het wordt dan onderdeel van het Nationaal en regionaal partnerschapsplan (NRPP). Elke lidstaat moet minstens 14% van het NRPP besteden aan sociale doelen. Dat biedt kansen om dakloosheid gericht aan te pakken en de participatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid te versterken. Nederland kan het zich niet permitteren deze Europese middelen te laten liggen, terwijl dakloosheid in Nederland sterk toeneemt en de participatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid onder druk staat. In de antwoorden op Kamervragen over de begroting erkent het kabinet dat dakloze mensen een zeer kwetsbare groep zijn die extra aandacht nodig heeft. Het kabinet maakt echter nog niet concreet hoe het de motie[4] uitvoert die de Kamer heeft aangenomen, die vraagt om nieuw Europees geld te gebruiken voor de aanpak van dakloosheid, waaronder dakloze arbeidsmigranten. Inzet op deze groep zou aansluiten bij de aanbeveling[5] vanuit Europa dat Nederland de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten moet verbeteren.

Vraagt u de minister hoe hij de motie uitvoert om geld uit het NRPP te gebruiken voor de aanpak van dakloosheid, ook van dakloze EU-arbeidsmigranten? Hoe geeft hij uitvoering aan de aanbeveling vanuit het Europese semesterproces over verbetering omstandigheden arbeidsmigranten? Benut hij de NRPP ook voor versterking van de participatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid?

Voer alsnog snel *alle* maatregelen van het aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten uit

Het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten (commissie Roemer) adviseerde al in 2020 om de positie van arbeidsmigranten te verbeteren en misstanden aan te pakken.[6] De Tweede Kamer vroeg afgelopen voorjaar in een motie[7] opnieuw om het advies van de commissie Roemer helemaal uit te voeren. Dat is nodig, want veel maatregelen zijn nog niet uitgevoerd.[8] Eén van de belangrijkste adviezen is het scheiden van bed en baas[9]. Samen met goede huurbescherming verkleint dit het risico op dakloosheid. Arbeidsmigranten raken dan niet meteen hun huis kwijt als hun werk stopt. Valente reageerde daarom kritisch[10] op het plan van de regering om tijdelijke huurcontracten voor arbeidsmigranten toch toe te staan in het Wetsvoorstel passende huurcontracten.

Dringt u aan op snelle uitvoering van alle maatregelen van de commissie Roemer die nog niet zijn uitgevoerd? Vraagt u de regering hoe zij snel een einde maakt aan de afhankelijkheid van bed en baas? Vraagt u waarom de regering tijdelijke huurcontracten voor arbeidsmigranten overweegt?

Heeft u vragen over deze brief? Neem dan gerust contact met mij op of met onze adviseur public affairs (06-21357010/lauris.vaneekeren@valente.nl). Ik wens u een goed debat.

Met vriendelijke groet,

Maarten Hijink
Directeur Valente

[4] Motie van het lid Ceder over inzetten dat in het nieuwe ESF-programma middelen beschikbaar zijn voor de aanpak van dakloosheid
[5] p. 10, aanbeveling 5: COUNCIL RECOMMENDATION economic, social, employment, structural and budgetary policies of the Netherlands
[6] Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan | Rapport | Rijksoverheid.nl
[7] Motie over volledige uitvoering geven aan het advies van de commissie-Roemer
[8] Voortgang uitvoering aanbevelingen Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten | Rapport | Rijksoverheid.nl
[9] Zie ook: Arbeidsmigrant en dakloos | Pointer | KRO-NCRV
[10] Reactie Valente op internetconsultatie Passende huurcontracten